

Slovenski dom

Štev. 156

V Ljubljani, v četrtek, 10. julija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
lavora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ad estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Nova meja med Italijo in Nemčijo na slovenskem ozemlju določena

Meja poteka s Peči nad Ratečami po bivši italijansko-jugoslovanski meji do Žiri, od tam pa na vzhod
do trojne meje med Nemčijo, Italijo in Hrvaško

Rim, 10. julija. s. V nemškem zunanjem
ministrstvu je bil 8. julija sklenjen spora-
zum med Italijo in Nemčijo. S tem spora-
zumom je določena nova skupna meja med
obema državama po razdelitvi jugoslovans-
ke države.
Z talijanske strani je sporazum podpisal

poslanik Dino Alfieri, z nemške strani pa
državni tajnik zunanjega ministrstva baron
von Weizsäcker.

Nova meja med Italijo in Nemčijo je
označena po črti ki izhaja s točke na bivši
trojni meji med Nemčijo, Italijo in Jugo-
slavijo (Peč nad Ratečami), poteka nato

vzdolž bivše italijansko-jugoslovanske meje
do točke južno od Žiri, potem pa se v glav-
nem usmeri na vzhod do točke, kjer je troj-
na meja med Nemčijo, Italijo in Hrvaško.
Italijansko-nemška komisija, ki bo v
kratkem začela svoje delo, bo poskrbela za
končno začrtanje meje na ozemlju.

Duce imenoval Civilnega komisarja za Kosovo

Tirana, 10. jul. s. Po Ducejevem razglasu
in po sklepu albanske vlade je bil imenovan
Civilni Komisar albanske vlade za izvajanje
oblasti na vsem ozemlju Kosova, Debra in
Struge. Imenovan je bil minister brez listnice
Feiziz Alizoti. Novi Komisar je ena najvidnej-
ših oseb v albanskem političnem svetu in je
bil že večkrat minister.

Politične ugotovitve po ameriški zasedbi Islandije

Rim, 10. julija. s. O zasedbi Islandije po USA
ugotavljajo po različnih evropskih prestolnicah
naslednje:

1. Zasedba pomeni pristno napadalno dejanje
Združenih držav zoper evropsko skupnost.
2. Zasedba je nasilje nad majhno državo, ka-
kor je Danska, ki ni sposobna odgovoriti velika-
nu, kateri jo napada in izropava.
3. Zasedba je nov dokaz za protievropski duh
Anglije, ki z lastnimi rokami odpira vrata Evrope
krvavemu severoameriškemu imperijalizmu.
4. Zasedba je nov korak Združenih držav za
poseg v vojno in diktatorsko Rooseveltovo potiza,
ki naj spravi severoameriško ljudstvo v vojno,
katere ne mara.
5. To je novo dejanje, s katerim je Roosevelt,
kakor že tolikokrat, s svojimi predsedniškimi
čevlji pohodil načelo »Amerika Amerikanem«
tudi v zemljepisju ter premišljeno stopil iz severo-
ameriškega prostora v evropski prostor.
6. Zasedba je odkrita grožnja zoper druga
otočja v Atlantskem morju in zoper narode, ki jih
imajo v posesti.
7. Je nov in predrzen Rooseveltov poskus, da
bi povzročil krvave neljube dogodke, po katerih
računa, da bo zavedel ameriško narodno čustvo-
vanje.
8. Zadeba je končno jasno priznanje, da bi
bila bitka za Atlantsko morje neizprosno izgub-
ljena za Anglijo, če bi stvari potekale, kakor po-
tekajo zdaj, zaradi česar mora Roosevelt brez-
pogojno poskusiti s kakim odločnim pripomočkom.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 10. julija. Nemško uradno vojno po-
ročilo pravi:

Letalstvo je v boju proti Angliji bombardiralo
naprave oboroževalne industrije v Birminghamu,
mestne naprave in oskrbovalna skladišča v Ply-
mouthu, kakor tudi vojaškovažne celine v prista-
niščih Greath Yarmouth in Aberdeen. Stevilni po-
žari so pokazali uspeh teh napadov. Pri letalskih
napadih na letališča v jugovzhodni Angliji so
bombe zadele letala, ki so bila pripravljena za
odlet.

Na morju okoli Anglije so bojna letala poto-
pila trgovsko ladjo s 3000 tonami in poškodovala
dve tovarni ladji z bombnimi zadetki zelo.

Ko je sovražnik včeraj popoldne skušal na-
pasti nemški zaliv in obalo Rokavskega preliva,
so nemški lovci sestrelili 11 angleških lovskih le-
tal, pri tem pa je bilo izgubljen samo eno nem-
ško letalo.

Angleška bojna letala so ponoči metala ru-
šilne in zažigalne bombe na razne kraje v za-
hodni Nemčiji. Civilno prebivalstvo je imelo iz-
gube na mrtvih in ranjenih. Nočni lovci in proti-
letalsko topništvo je sestrelilo osem napadajočih
angleških letal.

Italijanski mornarji v Združenih državah oproščeni

Norfolk, USA, 10. julija. s. Pred ameri-
škim sodiščem v Norfolku so se končale raz-
prave proti članom posadk na italijanskih par-
nikih, katere so zasegle ameriške oblasti. Ti
parniki so »Guan« (5473 ton), »Guidonia« (5123
ton), »Lacania« (5932 ton) in »San Giuseppe«
(5074 ton). Vsi obtoženi razen treh so bili
oproščeni obdolžitve, da so sabotirali. Tri mor-
narje s parnika »San Giuseppe« so spoznali za
krive, toda vložen je bil priziv za razveljav-
litev obsodbe. Sodisce je z razsodbo dejansko
potrdilo razloge, ki jih je navajala italijanska
protestna spomenica glede te zadeve.

Sovjetsko vojaško odposlanstvo dospelo v London

Rim, 10. julija. s. Londonski listi poročajo,
da je v angleško prestolnico dopotovalo sovjet-
sko vojaško odposlanstvo, ki ima enako nalogo,
kakor angleško vojaško odposlanstvo v Rusiji.
Sovjetsko zastopstvo v Angliji vodi podnačelnik
generalnega štaba, generalni major Golikov.

Osem angleških letal je včeraj v nizkem letu na-
padlo pet danskih ribiških ladij v Severnem
morju. Eno letalo se je zadelo ob jambor in
padlo v morje z vso posadko.

Po najnovejših poročilih iz Amerike naj bi zbor-
nica nameravala imenovati posebno komisijo
senatorjev, ki bi se bavila z zunanjjo politiko
predsednika Roosevelta, zlasti z ozirom na za-
sedbo Islandije, o kateri menijo razni ameri-
ški politiki, da je z njo prekoračil svojo oblast.

Včeraj so v Londonu obesili prvega angleškega po-
danika, obsojenega na smrt po zakonu o vele-
izdaji. Razprava proti njemu je bila za zapri-
timi vrati in je trajala šest ur.

Obvezno delovno in pomožno vojaško službo so
uvabili na Finskem. Za službo se mora prikla-
siti vsa šolska mladina, 150.000 po številu, iz
vse ženske od 18. do 59. leta.

Na vzhodnem bojišču je te dni padel, kakor po-
ročajo nemški listi, še en slavni nemški smučar
in sicer Willy Walch, zmagovalac na zadnjih
zimskih olimpijskih igrah.

Vojno poročilo št. 399 Tobruk in Malta - središče vojne delavnosti na Sredozemlju

Izgube v mesecu juniju

Uradno vojno poročilo št. 399. pravi:

Naši letalski oddelki so bombardirali le-
tališče na otoku Malti v noči na 9. julij.

Severna Afrika: Delovanje top-
ništva na bojišču pri Tobruku. Naša letala so
bombardirala utrbe trdnjave in so bombe
zadele tudi sovražne postojanke pri Marsa
Matruhu in letališča na vzhodu od tega kra-
ja, kjer so nastali požari. Med letalskimi boji
so naši lovci sestrelili eno sovražno letalo,
drugo letalo pa je bilo sestreljeno od proti-
letalskega topništva. Angleška letala so iz-
vedla polete na Bengazi in na Tripolis.

Vzhodna Afrika: Nič posebnega.

Vrhovno poveljstvo sporoča:

Izgube ugotovljene v mesecu juniju, in tiste, ki
jih še ni v poprejšnjih seznamih, za katere so do
30. junija dosepele predpisane listine z imeni, so na-
slednje:

Boji na vzhodnem bojišču povsod še nadalje potekajo po načrtu

Hitlerjev glavni stan, 10. julija. Nemško urad-
no vojno poročilo pravi:

Na vsem vzhodnem bojišču potekajo boji
uspešno.

Severna Afrika: padlih 319, ranjenih 463, po-
grešanih 7852.

Griko-albanska in albansko-jugoslovanska me-
ja: padlih 463, ranjenih 630.

Iz vzhodne Afrike seznami se niso dospeli.
Mornarica: padlih 65, ranjenih 169, pogrešanih
299.

Letalstvo: padlih 39, ranjenih 30, pogrešanih 56.
Seznami padlih so objavljeni v posebnem do-
datku lista »Oborožene Sile«.

Slavnim bojevnikom in njihovim rodbinam velja
ganjena ter nemaljšva hvaležnost domovine.

Budimpešta, 10. julija. s. Madžarsko vrhovno
poveljstvo sporoča:

Naše nagle čete se bijejo s sovražnikom vzdolž
reke Zbrus, da bi izsilile prehod čeznjo. Kolesar-
ski oddelki so z naglim napredovanjem znatno
prispevali k doseganju uspehom, prav tako pa
ženiške čete s svojim neutrudljivim delovanjem.

Berlin, 10. julija. s. Nemški poročevalski urad
javlja, da so sovjetske sile v Besarabiji včeraj s
podporo napadalnih voz poskušale ovirati napre-
dovanje nemških in romunskih enot. Po silovitih
bojih so bili Sovjeti odbiti. Nemške in romunske
enote so se morale boriti še z nadaljnjim odpo-
rom nasprotnikovih zadnjih straž. Samo na tem
delu bojišča so bile boljševikom prizadete nepo-
pravilne izgube, zlasti v prevoznih orožja, streliva
in strojev vseh vrst, ki so padli v nemške roke.
Bilo je nekaj tisoč ujetnikov.

V severnem delu besarabskega bojišča so
nemški pionirji morali zadnje dni omogočiti pre-
hod čez obsežno ozemlje, pokrito z ribniki in
močvirji in na katerem ni čisto nobenih cest. Po
cestah, ki so jih zdaj odprli nemški pionirji na
vzhod, korakajo zmagovalne nemške čete.

Berlin, 10. julija. s. DNB poroča, da so nem-
ške čete po silovitih bojih zavzele mesto Salla,
kjer je bila močna sovjetska posadka.

Iz poročila nemškega člana nemških propa-
gandnih kompanij, je razvidno, da so nemški od-
delki na severnem finskem bojišču strli lažno
utrjeno črto in to brez podpore težkega orožja.
Na koncu se je bilo treba boriti z bajoneti.
Nemci so se med drugim polastili važne vojaške
ceste, ki pelje v Murmansk.

barona Zoisa so dale italijanske operne družbe
umetniško obliko tudi slovenski besedi.

Vi ste zopet navezali stike s to preteklostjo.
Vsa slovenska javnost je z veseljem sprejela vest
o Vašem gostovanju in to nenavadno zanimanje
ljublanskega prebivalstva dokazuje, kako visoko
ceni Vašo umetnost. Nadejam se, da bode imelo
še večkrat priliko slišati Vas v svoji sredi.

Svojo zahvalo združujem z željo, da bi Vam
bivanje v našem mestu prijetno in da bi
odnesli v večno mesto od nas najboljše spomine.

Nadaljevanje na 2. strani.

Ljubljana je navdušeno sprejela prvi obisk kr. opere iz Rima

Najodličnejša udeležba na krasno uspelem sprejemu, prirejenem po
ljublanskem županu — Silovit uspeh »Traviate« v ljublj. gledališču

Obisk Kr. rimske Opere v glavnem mestu
Slovenije je po umetniško-političnem pomenu in
po odzivu v vsej naši javnosti dogodek, ki mu ne
najdemo primere med podobnimi. Sprejem, ki so
ga bili rimski gostje deležni in pa spoštljivo pri-
znanje veliki umetnosti, katere tvorci in nosilci
so, sta dve dejstvi, ki potrjujejo sloves našega
mesta kot gostoljubnega in za lepe umetnosti, po-
sebe za glasbo vnetega narodnega središča. Vez,
ki jih je ta obisk splel med Ljubljano in med
središčem države, so dragocene, ker so jih sple-
le najdragocenejše pravine, ki morejo družiti ljudi:
lepe umetnosti. Včerajšnji dan v Ljubljani in
snočnji prvi veliki uspeh s »Traviato« v Operi,
sta rimske goste pač dovolj prepričala o tem, kaj
pomeni njihova umetnost nam.

Vodstvo in osebje prvega opernega gledališča
v državi so včerajšnji dan porabili za priprave
in za ogled našega mesta, ki je s svojo lepoto,
arhitektonsko urejenostjo ter izredno živim kul-
turnim in splošno umetniškim življenjem naredilo
namje predstavljen ugoden in lep vtis, da so bili
vsi polni hvale o njem. Ljudem, katerih visoki
življenjski poklici je umetnost ter njeno širjenje
med množice, je bivanje v takem ozračju nujno
ljubo in kakor oddih od velikega, pa pogosto
preveč zunanega sveta. Vse to je povedal in za-
trdil zastopnikom ljubljanskih listov šef propa-
gandne službe pri tej umetniški ustanovi gospod
ravnatelj Vitli, ki je ob sestanku s časnikiarji v
enournem razgovoru razodel veliko zanimivosti o
ustroju, organizaciji, delu in uspehih Kr. Opere,
hkratu pa jih zbližal z italijanskim, gotovo pred
vsemi drugimi sprejemljivim pojmovanjem sodob-
ne operne umetnosti in njenih nalog.

Ljubljanski župan g. dr. Adlešič je popoldne
priredil rimskim gostom prigrizek na unionskem
vrtu. Prireditve se je udeležilo veliko število
povabljenih gostov iz vseh slojev in panog našega
javnega in kulturnega življenja, člani rimskega
gledališča, zlasti z njegovimi prvaki svetovne sla-
ve, v sredi.

Prireditve, ki je potekla v kar najpristranej-
šem razpoloženju, je z udeležbo počastil Visoki
Komisar Eksc. Grazioli z gospo. Njegova posebna
zasluga je, da nam je bilo po Ducejevem visokem
razumevanju bilo omogočeno dobiti na obisk sla-
vno umetniško skupino Dalje so bili navzoči: po-
veljnik armadnega zbora Eksc. gen. Robotti, di-
vizijski general Orlando s številnimi višjimi čast-
niki, Kvestor Gr. Uff. Messana, načelnik tiskovnega
urada comm. Tigoli.

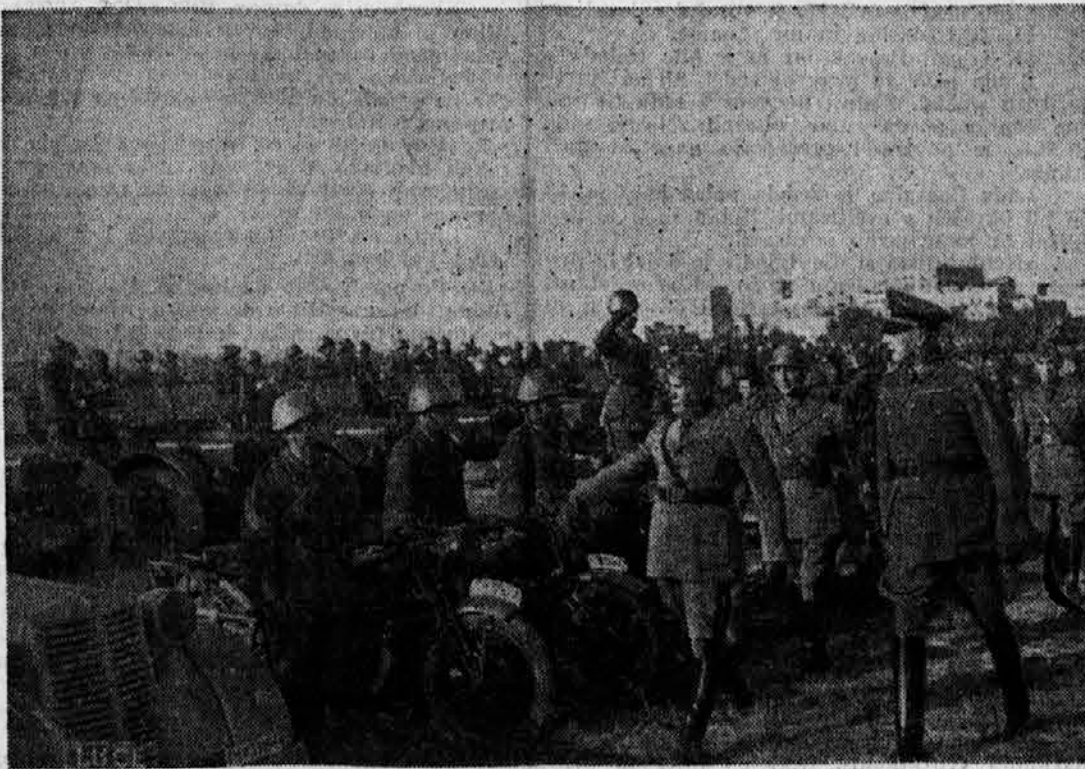
Dalje so bili še župan dr. Adlešič z gospo, rek-
tor dr. Slavič, upravnik gledališča O. Župančič,
ravnatelj Opere Ukmar z gospo, predsednik No-
vinarskega društva Virant, več članov sosveta ter
številni zastopniki slovenskega kulturnega in glas-
benega življenja, domači časnikiarji ter dopisniki
italijanskih dnevnikov z g. Armanjem na čelu
ter številno drugo občinstvo.

Središče pozornosti so bili člani rimske Opere
z vrhovnim nadzornikom Kr. gledališča knezom
Dentice d'Accadia, dirigentom Serafinom in de
Fabritiisom ter svetovnoznanim pevcom Benjami-
nom Giglijem in Marijo Caniglio na čelu. Prihod
umetnikov med občinstvo je bil pozdravljen z
burnim ploskanjem. Goste sta sprejemala sredi
lepo okrašenega vrta župan in gospa. Po opravl-
jenem predstavljanju je župan dr. Adlešič imel
naslednji nagovor:

Ekscelece, gospe, gospodje!

Dovolite, da Vas kot župan sredi bele Ljub-
ljane najiskreneje pozdravim. Naša misel vodi k
Duceju, ki je blagohotno odločil obisk slavne kra-
ljeve rimske opere, da bo tudi prebivalstvo Ljub-
ljane in ljubljanske province deležno visoke umet-
nosti, ki diči umetnike Vašega, širom sveta sla-
vnega opernega gledališča. Zato mu izrekam v
imenu mesta Ljubljane in ljubljanskih prebivalcev
našo najpristranejšo zahvalo. Iskrena zahvala vsem
častitim damam in gospodom, ki se niste strašili
truda ter dolge poti, da ste obiskali po tako kras-
nih uspehih v kraljevskem Zagrebu tudi našo
belo Ljubljano in prinesli tudi našemu mestu in
narodu neposreden užitek Vaše visoke umetnosti.
Naše mesto in narod Vam bo za to od srca hval-
ležno.

Zelo sem počaščen, da se morem v tem tren-
utku spomniti Eksc. princa Borgheseja, rim-
skega guvernerja, ki je kot tolaž Ducejeve vo-
lje hotel nuditi Ljubljani svojo visoko pomoč, in
nasloviti najvdašnji in pristrani pozdrav na Vas,
knez Dentice, ki s tako ugledno mladostjo vodite
usodo velikega teatra. Z enakimi občutki izražam
priznanje Ljubljane uglednemu mastru Serafi-
niju, velikemu Benjaminu Gigliju, famozni Mariji
Caniglia in preko teh imen vsem umetnikom in
onim, ki so tvorci slave kraljevega teatra v Rimu.

Ljubljana je že v svoji preteklosti imela več-
krat čast uživati lepote italijanske pevске umet-
nosti. Ze v 18. stoletju so pri nas gostovale po-
membne italijanske umetniške družbe. Za naj-
uglednejšo izmed njih, Mingotti, so bili tiskani v
Ljubljani celo libreti. V dobi velikega mecena

Duce pregleduje veliko motorizirano enoto, pripadajočo ekspedicijskemu zboru zoper Rusijo.

Pravičnejše prodajanje mesa v Ljubljani

Mesarji bodo za svoje stranke preskrbeli knjižice, v katere bodo vsakokrat vpisali količino mesa in datum prodaje

Ljubljana, 10. julija. Po odredbi Prehranjevalnega zavoda Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino se mora zaradi preskrbe z govejim mesom vsak odjemalec (stranka) najkasneje do 15. julija t. l. prijaviti najbližjemu ali pa tistemu mojemu, kjer je doslej navadno jemal meso.

Mesar mora vsakega družinskega glavarja in vse članke njegove družine vpisati v poseben seznam, navesti njih imena in druge podatke. Za to potrebne formularje seznamov bodo mesarji dobili pri svojem združenju.

Po tri izdane vestno in pravilno izpolnjenih seznamov morajo vsi mesarji do četrtka 17. julija opoldne predložiti mestnemu preskrbovalnemu uradu v II. nadstropju Mestnega doma. Mestni preskrbovalni urad bo po ugotovitvi pravilnosti in resničnosti prijav in seznamov vrnil mesarju.

Mesar bo smel prodajati meso samo strankam, ki bodo vpisane v njegovem seznamu.

Zaradi pravične in natančne prodaje mesa bo-

do mesarji za svoje stranke preskrbeli knjižice, kamor bo mesar vsakokrat vpisal količino mesa in datum, kdaj je to meso prodal. Brez te knjižice stranke ne bodo dobile mesa.

Zavodi in gostinski obrati ter vse civilne zavodske družine morajo prav tako mestnemu preskrbovalnemu uradu do 17. julija opoldne natančno in pravilno prijaviti število oseb, ki so pri njih na hrani. Za pravilnost prijav je odgovoren predstavnik zavoda oziroma lastnik gostinskega obrata. Če bi se pa ugotovilo, da se je kdo dvakrat ali celo večkrat prijavil, bo najstrožje kaznovan ter bo izgubil za nekaj časa pravico dobivati meso.

Prodaja mesa bo pod najstrožjim nadzorstvom in bodo mesarji dobili še posebna navodila.

Prva oddaja mesa na ta za pravično razdelitev zanesljivi način bo v soboto 26. julija t. l.

Mestni preskrbovalni urad bo po razglasil tudi še s posebnim lepakom, da se nihče ne bo mogel izgovarjati, češ da ni bil o tej odredbi po-

movino. Nekateri so izstopili že pred Zagrebom, nekaj pa se jih je odpeljalo še preko Zagreba na svoja nova službena mesta. Vlak je vozil iz Skopja tri dni in tri noči preko Belgrada. Na hrvaška tla so stopili v Zemunu, kjer jim je Rdeči križ postregel s toplo večerjo. Na odhod iz Skopja so morali čakati dva meseca in ves čas niso ničesar zaslužili ter so se morali preživljati z denarjem, ki so ga dobili od prodane pohištva.

Železniški in osebni blagovni promet med Hrvaško in Madžarsko je bil vzpostavljen pretekle ponedeljek in sicer preko Osijeka. Potniki morajo za potovanje po hrvaškem ozemlju plačati vozni listek v dinarjih, na Madžarskih tleh pa v pengih. Isto velja tudi glede pristojbin za prevoz prtljage. Ekspresne pošiljke niso dovoljene. Kar se tiče tovorov z navadnimi in brzimi vlaki, jih prevažajo na temelju določb mednarodne konvencije z nekaterimi izjemami, kakor na primer: spremljevalci smejo biti le pri prevozu mrtvice, živali in vozila, ki se premikajo po lastnih kolesih, v vseh ostalih primerih pa je spremstvo prepovedano.

Na deset let temnice je obsodilo izredno sodišče 48letnega pravoslavnega kmeta Boža Bosanca iz Rijeke. Državni tožilec ga je obsodil, da je na dan občinskih volitev 1936 v družbi z nekaterimi Srbi pretil Hrvatom z obračunom ter jih tudi dejansko napadel, zlasti ob priliki ponovnih volitev. Baje je med drugim celo vzkliknil: »To je srbska hiša, ne pa hrvaška. Vi Hrvatje nimate tu nobene pravice, ker je to srbska zemlja.« Državni tožilec je Boža Bosanca obtožil zaradi kršitve življenjskih interesov hrvaškega naroda, s čimer da je Bosanec zagrešil zločin veleizdaje.

S posebno uredbo je bil te dni ustanovljen »Hrvaški Rdeči križ« s sedežem v Zagrebu. Društvo je pod zaščito in nadzorstvom države in je pomožni organ vojne zdravstvene službe za časa vojne. Društveni znak in zastava sta mednarodno priznani rdeči križ na belem polju. V društvu delokrog spadajo vsi posli in skrb za zboljšanje usode vojnih ujetnikov, ranjencev, bolnikov, vojnih sirot ter hitra pomoč potrebnim v mirnem času in v primeru velikih narodnih nesreč. Društvo sodeluje z mednarodnim odborom Rdečega križa. Uredba dalje tudi določa, da »Hrvaški Rdeči križ« prevzema vso imovino bivšega društva Rdečega križa bivše kraljevine Jugoslavije, kolikor jo je na področju neodvisne Hrvaške. Društvu ni treba plačevati nobenih davkov ali samoupravnih dajatev in davkov od svojega premoženja, oproščeno pa je tudi davkov od prireditev, namenjenim res v korist Rdečega križa. V vojnem času bo ministrstvo za narodno obrambo v sporazumu z drugimi pristojnimi ministri uredilo vprašanje voznih olajšav za članke Rdečega križa po železnicah in ladjah.

Samo na podlagi posebnih izkaznic je mogoče kupiti na Hrvaškem mast. Vsaka oseba je dobi pol kilograma na mesec. Uvedeno je strogo nadzorstvo pri trgovcih in kupcih, da ne bi kdo zlorabljal in kršil teh predpisov.

ŠPORTNE VESTI

Novi italijanski prvaki klasičnega stila so naslednji: mušja teža Livio Liverini; peresna Antonio Randi; lahka Borsari; pol srednja Oscar Roscioschi; srednja Ercole Galeati; polteška Umberto Silvestri in teška Alessandro Donati.

Hrvaški hokejisti na travi so v nedeljo gostovali v Trstu in so igrali z GUF-om. Igra je ostala z rezultatom 1:1 neodločena. Zagrebčani so igrali prav dobro.

Tudi Willy Walch je padel. Kakor poročajo z vzhodnega bojišča, je tamkaj padel na bojnem polju tudi Willy Walch. Walch je bil odličen smučar v alpskih disciplinah. Bil je učenec znanega alpskega učitelja Tonija Seelosa od Sv. Antona v Tirolah. Leta 1938 je bil poslednji avstrijski prvak v spustu. Leto potem pa je bil na svetovnih FIS-inih tekmah v ChamoniXu drugi, takoj izza Francoza Allaisa. Leta 1939 si je osvojil nemško državno prvenstvo v alpski kombinaciji. Leta 1940 pa se je tako močno poškodoval, da nikdar več ni dosegel svoje nekdanje forme. Z Walchom je poleg Rudija Cranza padel velik nemški smučarski as.

Mednarodna dirka okrog Hrvaške je odgodena na nedoločen čas. To pa zaradi svetovnega položaja in pa zaradi tehničnih zaprek. Namesto te dirke bodo Hrvatje priredili nekaj manjših dirk in mednarodno ocenjevalno vožnjo v Zagrebu.

Na nemškem atletskem zveznem prvenstvu je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov: Bönecke je pretekel 200 m v času 22,7; Ahrens na 400 m v času 48,8; Adams je pretekel 5000 m v času 15:04; Zepernick pa je rabil za 110 m čez zapreke 15,4.

Belgijski boksarski prvak v vseh kategorijah je postal Karl Svo (težka kategorija) s tem, da je v tretjem kolu premagal s k. o. Rotha.

Teniški dvoboj med Nemčijo in Italijo je odgoden na kasnejši čas.

Na švedskem je bilo te dni tekmovanje mladih lahkoatletov. Nekaj prav dobrih rezultatov je bilo doseženih: Ladustrand je skočil 7,21 m daleč; Hagberg je tekel 400 m 52,1; Hellström je skočil v troskoku 14,19 m daleč; Eliksen pa je vrgel kladivo 51,36 m.

17. avgusta bodo velike cestne kolesarske dirke, na katerih bodo vozili najboljši kolesarji iz Italije, Nizozemske, Danske, Madžarske in Nemčije. Dirka bo v Breslavi.

Nov madžarski rekord na 200 m prsno je postavila te dni Eva Szekely s časom 3:11,4.

Končana je mednarodna kolesarska dirka okrog Španije. To je bila letošnja krožna vož-

Ljubljana

Obvestila

Danes, četrtek 10. julija: Amalija, d. Petek, 11. julija: Pij L. pap.

Koledar

Nočno službo imajo lekarnar: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Vpisovanje v pripravljalni tečaj za ponavljalne izpite, ki ga prireja tudi letos Društvo brezposelnih profesorjskih kandidatov, se je pričelo danes. Vpisovanje se bo vršilo do vključno nedelje od 8. do 12. ure na I. drž. realni gimnaziji v Vegovi ulici. — Učnina zmerja, za revnejše popust.

V počastitev spomina umrle ge. Terezije Jančarjeve so darovali uradniki Pokojniškega zavoda v Ljubljani 180 Lir Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. Najlepša hvala.

Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč, je daroval neimenovani po g. F. Novaku, trgovcu v Ljubljani, Kongresni trg 15, 5000 Lir. — Najlepša hvala.

Sobe in stanovanja za oficirje in uradnike so še vedno zelo potrebna, zato pa mestno poglavarstvo spet prosi, naj vsi, ki hočejo sobe ali stanovanja oddati, za oddajo namenjene prostore naznanijo mestnemu poglavarstvu v glavnem vložišču na mestnem magistratu, soba št. 1 v priljubljani hiše na Mestnem trgu št. 27. Tudi tisti, ki so sobe že naznanili in jih oddali, naj to naznanilo, prav tako pa tudi če so sobe spet na razpolago, ker je prav toliko povpraševanje ter si moramo prizadevati, da Ljubljana ohrani sloves gostoljubnosti.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Četrtek, 10. julija: Zaprtro.

Petek, 11. julija: »Via mala«. Izven. Cene od 7.60 lir navzdol. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

Sobota, 12. julija: »Okence«. Izven. Cene od 7.60 lir navzdol. Igra skupina slov. mariborskih igralcev.

Nedelja, 13. julija: »Via mala«. Izven. Cene od 7.60 lir navzdol. Igra skupina slov. mariborskih igralcev.

OPERA

Začetek ob 20

Četrtek, 10. julija, ob 20.30: »Madame Butterfly«. Izven. Gostovanje Kr. Rimske Opere. (Ob predstavi razprodani.)

Petek, 11. julija: Zaprtro. (Generalka.)

Sobota, 12. julija: »Pri treh mladenkah«. Red Premierski.

Nedelja, 13. julija: ob 10. Javna pevska preizkušnja. Izven. Cene od 5 lir navzdol. — Ob 20. Pevska tekma. Izven. Cene od 10 lir navzdol.

Iz sodne kronike

Sedaj med sodnimi počitnicami posluje na okrožnem sodišču počitniški kazenski senat, ki ima na teden po 2 zasedanja. Senatne razprave so ob torkih in petkih. Kazenski sodnik-podnec razpravlja ob četrtkih in sobotah, pa tudi ob ponedeljkih.

Mali kazenski senat, ki so ga tvorili s. o. s. g. Rajko Lederhas kot predsednik in sta bila kot sododnika g. Ivan Kralj in Karel Javoršek, je v torek obravnaval več kazenskih zadev, ki obsegajo zločine proti tuji lastnini.

Na vrsto prihajajo sedaj kolesarski tatovi, ki so bili posebno podjetni v dnevi aprilskega razsula in splošne zmede, kakor tudi pozneje v mesecu maju. Neki Jeseničan V., ključavničarski pomočnik je 5. maja v Ljubljani odjel na 1000 din vredno možko kolo. Zaradi zločina tatvine je bil obsojen na 4 mesece strogega zapora, nepogojno.

nja v Evropi. Proga je bila dolga 4.500 km. Zmagal pa je Španec Julijan Berrendera v času 168:45,26.

Najboljši nemški lahkoatlet so: 100 m Fehrman, Bönecke in Zielinski. Vsi tečejo enako hitro, in sicer 10,7 sek.; 200 m Scheuring 21,1 sek.; 300 m Scheuring 34,8 sek.; 400 m Harbig 47,8 sek.; 800 m Harbig 1:51,9 min.; 1000 m Harbig 2:21,5 min.; 1500 m Kaindl in Mehlhose, oba z istim časom 3:54,6 min.; 3000 m Syring 8:23,6 min.; 5000 m Haushofer 14:54 min.; 10.000 m Muschik 32:05,8 min.; 110 m čez zapreke Zepernick 15,2 sek. in 400 m čez zapreke Brand 56,8 sek.

Madžarsko nogometno prvenstvo je kontano. Ferecvaros si je zdavnaj pred koncem nabral toliko točk, da se mu ni bilo treba bati za prvo mesto. Hungaria je padla v tem tekmovanju na zadnje mesto in drugo leto ne bo mogla tekmovati v konkurenci najboljših madžarskih klubov. Ujpest je zasedel drugo mesto, vendar pa je za Ferencvaros ostal za celih 11 točk. Tretje mesto si je priboril Szeged. S Szegedom sta se za tretje mesto borila do zadnjega še Szolnok in pa WMFC. Posebno slednji je kar dobro vozil v letošnjem prvenstvu, pa čeprav je novinec v madžarski prvi ligi.

Pismo iz Belgrada

Belgrad, prve dni julija.

Življenje v Belgradu poteka zdaj že skoraj popolnoma tako kot v rednih časih. Raznih žalostnih in pretresljivih prizorov, ki si jih videl v razdejanem Belgradu takoj po zasedbi, ni več opaziti. Vse ulice se niso urejene in popravljene, sem ter tja še leže razvaline podrtih hiš. Promet je zelo živahen. Cestna železnica že obratuje, prav tako tudi vlaki v vseh smereh. Promet z Zemunom in Pančevom gre preko pontonskih mostov, potniki pa se morajo prevažati čez Savo z ladjo, ker je prehod za pešce čez mostove prepovedan.

Na živilskem trgu

Glede prehrane je v Belgradu vsak dan težje. Trg je sicer dobro založen z zelenjavo, kar pa ne pripomore k zbolšanju razmer, ker je vse zelo drago. Mnogo je na trgu strožjega fižola po 8—4 din za kg, dalje graha po 4—5 din (nelučen), oluščin po 10—12 din. Solate primanjkuje in računajo glavico 2 din. Na trg so prinesli okolišani tudi že zelje (3—4 din kg) in ohrovt (6 din kilogram). Sadije je tudi drago. Češnje so 14—20 din kg, kakor v začetku sezone. Mnogo je naprodaj jagod — gozdni in vrtni — po 20—28 din, marelic po 12 din kg ter breskev po 20 din kg.

Mesarji prodajajo povečini le jagnjetino. Malo je telca in stane 32 din kg. Govejega in svinjskega mesa ter masti pa sploh ni mogoče dobiti. Mesarji mast skrivajo, ker je nočejo prodajati po maksimirani ceni 30 din kg ter jo rajši prodajajo pod roko po 40—45 din kg ali celo še dražje.

Revniim sloyem belgrajškega prebivalstva precej ustrežejo

občinske špecerijske prodajalne

kjer dobi vsak (kdor seveda pride na vrsto) po četrti kg masti, četrti litra olja (katerega tudi ni drugod mogoče dobiti), kg koruzne moke in drugih malenkosti za kuhinjo po zmernih cenah. Kadilci se morajo precej premagovati, ker pride tobak zelo redko na tržišče. Kadilci kar oblegajo trafike, kjer so zaduhali »duvan«, tako da v nekaj minutah že visi na okeneh napis: »Duvana nima«.

Tudi mila primanjkuje. Od časa do časa ga prodajajo nekateri trgovci po 24 din kg.

Kruha je sedaj dovolj, ker so peki dobili zadostne količine koruzne in bele moke. Pekarne pečejo hlebe iz 75% koruzne in 25% bele moke po 5 din za kg.

Časopisi

Z dogodki doma in po svetu seznanja belgrajski prebivalce »Novo vreme«, ki izhaja na 10 straneh ter »Belgrader Nachrichten« na 4 str. Znanji nemški tednik »Signal« izhaja v Belgradu v srbsčini. Poleg teh kroži po mestu še mnogo drugih, nemških časopisov.

Belgrad ima 237.000 ljudi

Prebivalstvo Belgrada se je po vojni precej skrčilo in danes šteje Belgrad 237.000 prebivalcev, skrčilo in danes šteje mesto Belgrad 237 tisoč prebivalcev. — Da bi zatrla veliko brezposelnost, ki grozi mali Srbiji, so nemške oblasti objavile razglas za sprejem delavcev v Nemčijo. Prijavilo se jih je več tisoč. Dne 4. julija je že odpeljal prvi transport.

Kako je s Slovenci

Slovencev je v Belgradu ostalo malo. Večina jih je še v službah in še nekako žive. V vsakdanjih težavah si med seboj pomagajo in svetojejo, tako da so postali nekakša velika družina. Tako sem srečal naše Belgrajčane med Slovenci v Kruševcu, Jagodini, Čupriji, Mladenovcu in drugod. Največ Slovencev pa je na deželi pri kmeth, ki so jim odstopili kljub tesnim prostorom polovice svojih stanovanj. Obširne skrbje za prehrano, kmetje pa tudi sami donajajo hrano. V nekaterih krajih je boljše, ponekod pa so težave s prehrano. Postarji in železničarji so dobili službo kot dnevničarji (38 din), nekaj drugih je dobilo zasebne službe, dekleta so odšla kot pomočnice k cigareto,« je odvrnil Kirk in mu ponudil odprto tobačnico.

»Z velikim zadovoljstvom.«

»Od onega strašnega večera vas nisem več videl. Oprostite mi, saj veste, o čem govorim. O tistem strašnem zločinu. Ubili človeka, kakor je sir Frederick... Ali ste že našli zločince?«

»Če ga je morda kdo našel, ne vem. Toda meni ni nihče ničesar povedal.« je odgovoril Kirk in zmigoval z rameni.

»Gospod Chan, ali vi morda vodite preiskavo v tej stvari?« je vprašal Beatom.

»To je stvar tukajšnje policije. Jaz sem tukaj tuje, enako kot vi.«

»Vem, vendar sem mislil, da boste odpotovali iz San Franciska, ko pa sem videl, da ste odložili pot, se mi je vsilil sklep...«

»Če morem biti koristen, storim to zmerom zelo rad.« je izjavil Chan in si zraven mislil, da mož Beateovega kova ne spremlja zaman kretanj Charlieja Chana.

»Kako pa je s pripravi za vašo novo odpravo, polkovnik?« je vprašal Kirk.

Beatem se je namršil:

»Ne ravno najboljšo. Prav o tem bi rad govoril z vami. Vaša babica mi je ponudila denarno pomoč, jaz pa še omahujem, ali naj bi jo vzel. Znesek je zelo visok.«

»Kolikšen?«

»Jaz sam imam del potrebnega denarja. Toda manjka mi še petdeset tisoč dolarjev.«

»Oho! Vi ste kakor sod brez dna... Sicer pa to je stvar, ki se tiče le moje babice. Saj gre za njen denar.«

»Drago mi je, da slišim to iz vaših ust. Bal sem se, da bodo člani družine mislili, da zlorabljam naklonjenost, ki jo do mojega dela kaže gospa Kirk. Sicer pa mi je ona sama ponudila ta denar... Lahko vam dam častno besedo.«

»Verjamem... popolnoma verjamem, da to moji babici zares zanima.«

»S stališča znanosti bodo rezultati precej važni,« je nadaljeval Beatem.

»Ime gospe Dawson se bo proslavilo. Bom že poskrbel, da bo nanjo odpadel zaslužen delež slave.«

»Kakšna odprava pa bo to prav za prav?« je vprašal Kirk.

»Torej ob priliki svojega zadnjega potovanja skozi puščavo Gobi sem imel to srečo, da sem naletel na razvaline

nekega mesta iz prvega stoletja po Kristusu. Tedaj sem si mogel samo površno ogledati te razvaline. Pač pa sem odnesel nekatere zanimive kamne, na katerih so bili vklesani datumi iz sedmega stoletja pred Kristusom. Odkril sem tudi nekaj starih spomenikov in napisov, ki so velikega zgodovinskega pomena. Sedaj bi se spet rad vrnil tja in se vrgel na temeljito odkopavanje in raziskovanje tega kraja. Možno bo, da bodo nemiri na Kitajskem ovirali to moje delo. Toda na Kitajskem so takšni nemiri že desetletja na dnevnem redu. Ze dolgo čakam, da bi izpeljal svoj načrt. Na lep način ga bom tudi izvedel. Jaz zmeraj do konca izpeljem tisto, česar se lotim.«

»Niti najmanj vas ne zavidam,« je odgovoril Kirk. »Če je človek enkrat videl puščavo, potem pozna tudi vse druge. To je moje mnenje o puščavah. Seveda, da vam želim čim več uspehov.«

»Hvala, vi ste zelo ljubezni,« je rekel Beatem in vstal. »Mislim, da bom odšel že čez nekaj dni. Rad bi videl, da bi bil še pred mojim odhodom prijet morilec sira Fredericka. Meni je bil ta veliki detektiv nenavadno simpatičen.«

»Tudi on vas je nenavadno visoko cenil, polkovnik.«

»Sir Frederick? Glej, glej!«

Charlie Chan v San Franciscu

Odšla sta v Cosmopolitan Club. Ta klub je bil zelo znamenit. V njem so se sestajali najbolj znani umetniki, fignančniki in časnikarji. Po prisrčnih pozdravih, ki so bili namenjeni Kirku, se je dalo sklepiti, da je v klubu zelo priljubljen. Kirk je predstavil Chana skupini znancev in Kitajec je naglo postal središče pozornosti. Z muko se jima je končno posrečilo, da sta se umaknila in da sta odšla v veliko obednico, da bi tam v malem kotu kosila.

Pred koncem obeda je Chan dvignil glavo in zapazil, da se bliža k mizi človek, na katerega je te dni stalno mislil. Razorana lica polkovnika Beateuma so bila videti še bolj utrujena in še bolj temna kakor kdaj prej. Polkovnik se je ustavil pred njuno mizo.

»Oho, gospod Kirk? Kako je kaj? In to ste vi, gospod Chan? Ali smem sesti za nekaj trenutkov k vaši mizi?«

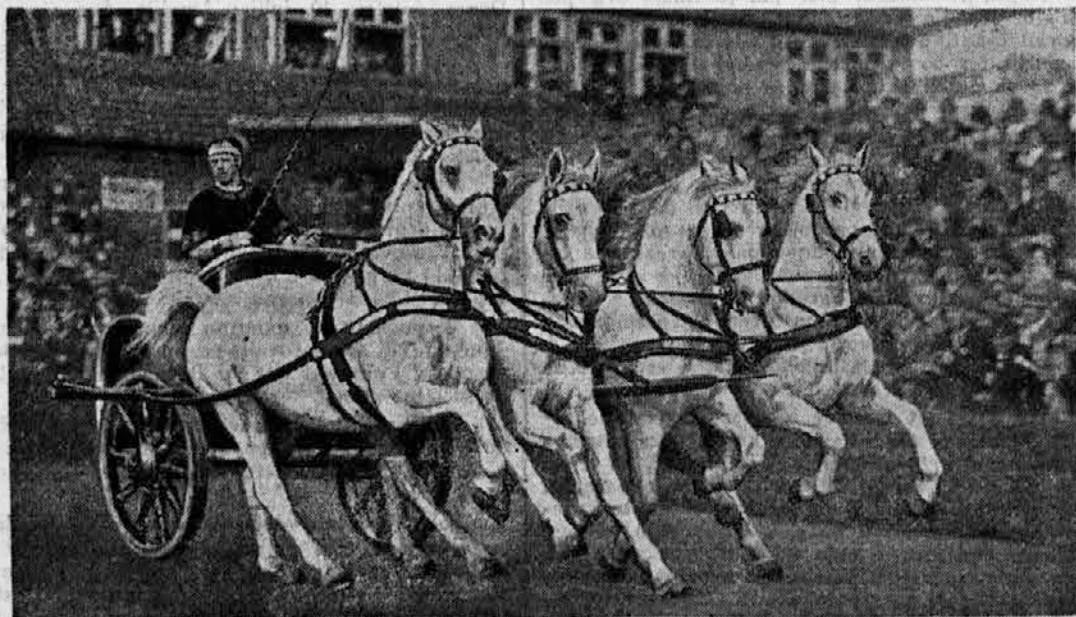
»Kar izvolite,« je ljubeznivo odgovoril Kirk. »Ali bi kosili z nama? Kaj bi smel tarčiti za vas?«

»Hvala, prav nič. Sem ravnokar končal s kosilom.«

»Potem dovolite, da vas postrežem s

Zgodovina znamenite žrebčarne v Lipici

Žrebčarno je dal zgraditi nadvojvoda Karel leta 1580

Četverovprega iskrih lipičancev

Žrebčarna v Lipici, v srcu Krasa, je bila nekoč ena najpriljubljenejših izletnih točk Tržačanov. Izletniki so si ogledali hleve, se prikupljali konjem s kočji sladkorja. Povečerjali so na prostem in so se v veseljem razpoloženi potem vračali domov po prelepi bazoviški dolini.

Toda prišli so avtomobili: ropot motorjev je vznemirjal konje. Tudi skupine izletnikov so postale vedno večje, tako da je bilo treba omejit obiske v žrebčarni. Tako se je zgodilo, da je mnogo Tržačanov, ki ne vedo za nekoč tako znane lipiške žrebčarne.

Prvi začetki

Težko je razumeti, zakaj je nadvojvoda Karel, sin cesarja Ferdinanda I., leta 1580 dal zgraditi žrebčarno prav v tem kraju, kjer je sicer mnogo drevia, toda primanjkuje vode. Zdi se, da je nadvojvoda tukaj videl krasnega konja in tudi opazil, da znajo ljudje z njimi zelo lepo postopati. Res je, da še danes kmetje v teh krajih zelo lepo ravnaajo s svojimi konji.

Lipica je bila pristava, last tržaškega škofa, ki je v oni dobi bila v zelo slabem stanju, ker je postala žrtev turških vdorov. Nadvojvoda je pristavo vzel od škofa v najem za letno najemnino petdeset forintov. Nadvojvoda je dal privedi na pristavo izbrane žrebce in kobile arabskega plemena iz Španije. Kraški konj se je umaknil novemu, ki pa se je moral privaditi na ostro podnebje in na pogosti beg zaradi neprestanih vojsk.

Umrl je »kralj noči«

DOL Y deželi Dahome, ki se razprostira med Nigerijo in Zlato obalo v Afriki, je umrl Zonnor Medie, kralj mesta Porto Novo, mož, ki so mu dali ime »kralj noči«. Omenjeno mesto je svojevrstna prestolnica, svojevrstna zato, ker ima dva kralja. Prvi vlada dvanaest ur podnevi, drugi pa ostalih dvanaest ur ponoči. Vsako jutro ob zori in vsak večer po sončnem zahodu preneha oblast prvega in jo začne izvajati drugi.

Drug drugemu ta dva vladarja ne smeta posegati v področje, in vsak od njiju ima pravico ukreniti, kar se njemu zdi najpametneje in najkoristneje za njegove podanike. Med drugimi postavami, ki veljajo v tem mestu, je tudi posebna določba, po kateri je obema kraljema, dnevnemu in nočnemu, prepovedano, da bi se kdaj in kjer koli srečala. Če se po kakršnem koli naključju zgodi, da se srečata kje na cesti, je konec. Če nočni kralj sreča v nočnih urah na ulici dnevnega, ga ima pravico obglaviti. Prav tako ima tudi »kralj dneva«, če sreča podnevi na ulici »kralja noči«, pravico, da ga na mestu ubije. V tistih dvanaestih urah, ko nima vladarskih pravic, mora vsak teh dveh kraljev biti zaprt v svojem kraljevskem dvorcu, in tako je dozdaj tudi še vedno bilo. Te dni pa je »kralj noči« umrl, in prišlo je na vrsto vprašanje njegovega naslednika. Dokler ta ne bo imenovan, bo mesto Porto Novo ostalo brez »nega kralja, kajti »kralj dneva«, ki še živi, nima nobene pravice posredovati.

Leta 1589. so

v pristavo vdrl volkovi

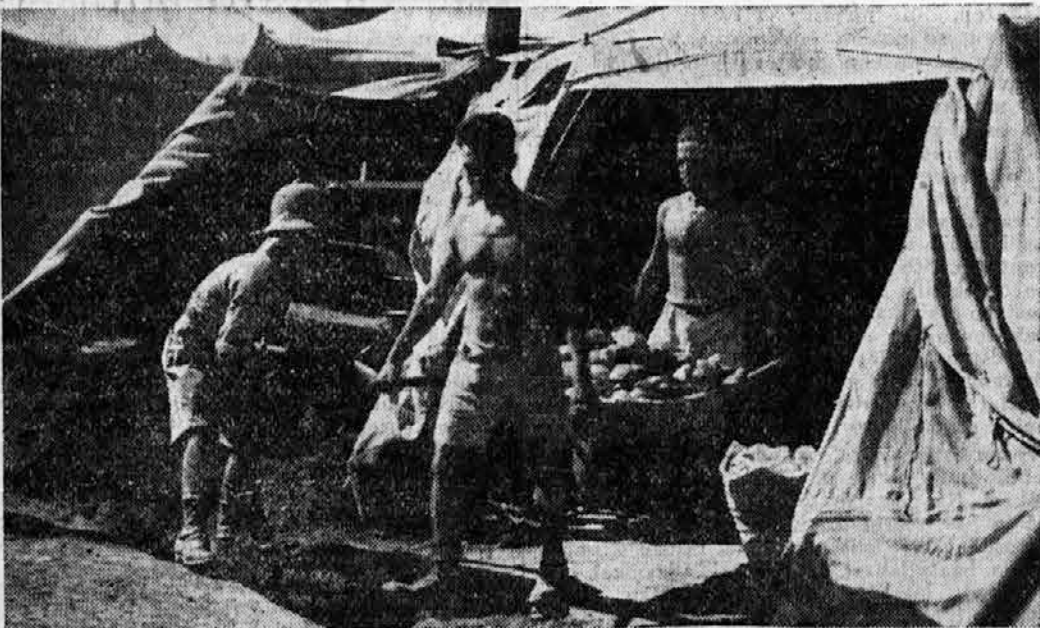
in raztrgali večje število konj. Početki so torej bili zvezani z nemalimi težavami. Toda vse te težave so bile premagane in okrog leta 1600 je lipiški konj stal že 200–300 dukatov. L. 1641., ko so na dvoru začeli uporabljati izključno le lipiške konje, ki so ponosno korakali v cesarskih sprevedih, je krona odkupila od tržaške škofije vse ozemlje, kjer je stala žrebčarna.

Znameniti konji

V sredini sedemnajstega stoletja je prišel v Lipico znameniti napolitanski žrebec »Conversano«, čigar potomci živijo še danes. Toda to ni edini znameniti konj, ki so ga imeli v Lipici. Enega izmed lipiških konj je tržaško mesto poklonilo Napoleonu leta 1797. To je oni znameniti beli konj, Napoleonov ljubljeneec, na katerem so Bonaparteja slikarji večkrat slikali. »Vizir«, je drugi žrebec, katerega je sam Napoleon privedel iz Egipta. Več let je bil kot plemenski žrebec v Lipici, nato so ga v isti funkciji premestili v žrebčarno v Kopčanu. Ko je odpotovala nova skupina konj iz Lipice na dvor na Dunaj, je bila navada, da je voditelj odposlanstva vsadil tri nova drevesa vzdolž lepega drevoreda, ki je držal iz Bazovice.

Po svetovni vojni so to žrebčarno vodili italijanski častniki. Toda niso to bili prvi Italijani, ki so vodili to žrebčarno. Že v prejšnjih stoletjih so na tem mestu živeli italijanski plemiči, povečini doma iz Trsta.

Zahtevajte povsod naš list!

Italijanska vojska na vročih severnoafriških tleh

Maršal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

Montreal je pokrit z gosto, nizko meglo. Brez orientacijskih instrumentov bi mogli leteti nad reko in mestom, ne da bi zato vedeli.

Sedaj kroži moj aparat kakor sokol med obema bregovima reke. Kar se mi je v višini 3000 metrov zdelo kakor plastična slika gričev, voda, polj, gozdov in hiš, postaja sedaj živo, realno. Razločim neenakost ozemlja, gričke, dolinice in ceste, ki prepevajo vso pokrajino. Brez števila trgov in pestrih vasic se zgrinja okrog temne gmote Montreala. Bolj ko se spuščamo v nižino, tem večja postaja razdalja med posameznimi naselbinami, ki se razvrščajo ob železniških progah, ki se kakor jeklene kače plazijo skozi gozdove in hribe, preko polj in travnikov. Druge bežijo ob križiščih cest, ki se stekajo proti velikemu središču ob reki. Zdi se, kakor da so vasice, kakor z bučico pritrjene na zemljo z vitkim, baročnim zvonikom. Vse imajo imena svetnikov.

Lovci iz francoske Normandije, ki so pred tremi stoletji prvi dospeli na bregove reke Sant Lorenzo, da bi lovili srebrne lisice, kune in hermeline, so bili na pol menihi na pol roparji: pustolovci, raziskovalci, trgovci; nemirni in surovi ljudje, a obenem fanatični misijonarji. Franc I. in Henrik IV. dajejo velikodušno naslove podkralja in razne privilegije tem skrunilcem brezmejnih kanadskih gozdov, jezer in rek. Razni voditelji se vrstijo: Jacques Cartier, Jean Denis d'Honfleurs, florentinec Giovanni Verazzarus, De la Roche, Chauvin, De Chaste, Monsieur de Monts; največji in najzaslužnejši med njimi pa je Samuel de Champlain, ki je tekom enajstih let utrdil francoski imperij v Kanadi. Leta 1608 je ustanovil mesto Quebec, leta 1610 Montreal in je kmalu nato dospel do velikih jezer in povsod gradil barake naseljencev, majhne trdnjave in naselbine lovcev in ribičev, zvestih podanikov Henrika IV. Toda na vseh dekretih francoskih

kraljev je stalno klavzula, da gredo fancoski naseljenci v Kanado, »da razširjajo in branijo krščansko vero«.

Champlain je najpopolnejši tip trgovca-misijonarja, kar jih pozna zgodovina. Je velik voditelj, obenem pa nemiren mistični duh. Tudi Richelieujev dekret iz leta 1627, ki utrjuje pravice Francozov v Kanadi, poudarja, da je namen naseljencev in njihovih voditeljev, da »privedejo narode, ki prebivajo v novi Franciji, k spoznanju Boga«. Nekaj let pozneje, leta 1636, je priplula po reki San Lorenzo in se ustavila v mestu Quebec ladja, ki je pripeljala v Kanado prve jezuite. Ti so v istem letu v tem mestu ustanovili prvi kolegij ali univerzo. Angleži so svojo ustanovili šele eno leto pozneje.

Prav zato prevladuje v Kanadi katoliški duh. Vasice, ki se vrstijo pod nami, nosijo vse imena svetnikov: S. Julienne, S. Lisa, S. Epiphane, S. Therese, S. Eustache, S. Isidore, S. Remi, S. Martin... V ozadju Montreala je »Isle Jesus«, del reke ob mestu samem pa se imenuje Lac de Saint Louis...

Vera je kakor jezik nad vse uspešno sredstvo, s katerim je mogoče dokazati prednostno pravico tistih, ki so se prvi naselili. Kanadski Francozi se nočejo na noben način odreči trditvi, da je ta zemlja francoska, ne glede na diplomatske pogodbe in posledice raznih vojn. Prav tako kanadski Francozi iz pokrajine New Brunswich in tudi iz drugih pokrajin govorijo v francoskem jeziku iz prejšnjih časov. Poleg golih in strogih kalvinističnih, evangelijskih in metodističnih katedral so kanadski Francozi zgradili cerkve v baročnem slogu. V samem mestu Montreal so posneli v miniaturi baziliko sv. Petra z Bramantejevim pročeljem, z Michelangelovo kupolo in z Berninijevim stebriščem. Zgradili so tudi, prav tako v miniaturi, oba stolpa, enakomerne boke in gotsko rozeto cerkve Notre Dame de Paris.

Fantazije...

Slike, ki se vrstijo pred očmi tistega, ki potuje po teh krajih. Plovemo medtem nad mestom, odkoder se je umaknila megla.

V mestu prevladuje temno-siva barva. Veliki park La Fontaine je veren posnetek parka Bois de Paris. Število cerkva je skoraj neverjetno. Cel gozd zvonikov in kupol se dviga nad

Afrika – dežela velikih gospodarskih možnosti

Zanimiva razglabljanja nemških gospodarskih strokovnjakov in njihovi računi z Afriko po dobljeni zmagi

Berlinski »Institut f. Konjunkturforschung« je pred nedavnim dokončal važno razglabljanje o gospodarstvu Afrike in o možnosti njegovega razvoja, zlasti potem, ko bosta Nemčija in Italija zmagali.

»Eco di Roma« prinaša v izvlečku to važno nemško razglabljanje iz katerega povzema, da Afrika s svojimi 30 milijoni kvadratnih kilometrov površine in s 158 milijoni prebivalcev, lahko na leto da 8 milijard nemških mark poljskih pridelkov, gozdnih proizvodov in rudnin, kar pomeni tri odstotke svetovne proizvodnje. Medtem ko v Evropi živi le 19 odstotkov vseh ljudi na zemlji in ta celina predstavlja samo 4 odstotke vsega obljudenega ozemlja, živi v Afriki 7 odstotkov vseh ljudi na zemlji.

obljudene površine pa je celih 23 odstotkov. Obe celini bi imeli skupno 26 odstotkov vsega prebivalstva na svetu, rapoložljive površine pa bi bilo 27 odstotkov v primerjavi s celotno obljudeno zemljo. Afrika lahko da toliko živil in surovin, da doseže 15 odstotkov celotne svetovne proizvodnje, vsaj kar se tiče kave, čaja in kakaoa. Nekoliko manjši je odstotek (12,4), če upoštevamo pridelek oljčnic, na kar slede kovine (8,3), vino in žganje (9,8), in razno predivo (5,9). Afriški izvoz znaša 4,7 odstotkov svetovnega izvoza, uvoz pa 5,2 odstotka. Pridelek živil in surovin se je v letih od 1913 do 1937 skoraj podvojil, dočim se je svetovna proizvodnja živil in raznih surovin dvignila komaj za 41 odstotkov.

Razporoke v »črni« Afriki

S kozjimi rogovi, leopardovimi repi in podobnim skušajo vplivati na sodbo

Celo sredi tako imenovane »črne« celine so razporoke danes že precej pogoste, kar je dokaz, da se tudi že v notranjosti Afrike ljudje ne zmenijo več za starodavna izročila, po katerih je razporoka nemogoča.

Predlog za razporoko stavi vedno žena. V pravdi je mož vedno proti njej, ker mu ni do tega, da bi poročno kupnino vrnil.

Nekdo, ki je potoval po belgijskem Kongu, je pri Culuburškem okrajnem načelniku videl na njegovi mizi čudno kramo »vrednot«. Videl je naramnice, bakrene kovance, nekaj kosov tkanine in podobne stvari. Vprašal je, kaj naj to pomeni. Predstojnik mu je razložil, da so ti predmeti kupnina, ki bi jo moral oče vrniti možu, če bi se njegova hčerka ločila.

Pravde za razporoko, s katerimi ima okrajni načelnik ob sodnih dnevih mnogo opravka, se udeležujejo številni domačini, ki prinašajo vsakovrstne čarobne predmete, kozje rogove, repe leopardov, malike in drugo, s katerimi želijo vplivati na sodbo. V nekem primeru se mož ni hotel ločiti od svoje žene, dejal je, da jo je kupil in da je torej njegova lastnina. Navzočni so ga podpirali z dobrimi sveti. Dejali so mu, naj jo pošteno premikasti, potem bo že ostala pri njem, saj je njegova. A ženske so večinoma zelo trdovratne in vztrajajo pri svoji pravici. »Storite z menoj kar hočete,« je izjavila neka zamorka, ki je bila na tem, da se loči od svojega moža, »ne vrnem se več k njemu. Ima preveč žensk in pretepa me z bičem.«

Vzrokov za razporoko v notranji Afriki seveda ni toliko, kakor v omikanih deželah, vendar pa so dokaj raznovrstni. Tako je neka mlada žena na primer zahtevala, naj jo ločijo, ker je mož jedel meso neke živali, ki je za

njeno plemo sveta. »Kako naj ostanem žena možu, ki je meso divjega kozla,« je tarnala kar naprej in iz njenih besed so zvenela hudo užaljena čustva.

Poglavar enega domačih plemen v Ugandi. Slika je posneta neposredno po njegovem »ustoličenju«

Komarjev pik ga je stal 10.000 dolarjev

Če verjamete ali ne, res se je to zgodilo, in sicer spet v Ameriki, ali točneje, v Los Angelesu. Vsaj tako ve povedati agencija »Central-

Europa«. V nekem tamkajšnjem hotelu — pravi poročilo omenjene agencije — je zadnjič prenočevala neka filmska igralka, ki bi morala naslednje dni nastopiti v nekem novem filmu. Zgodila pa se ji je ta nesreča, da je ponoči pribrežal skozi odprto okno v nieno hotelsko sobo komar in igralko pošteno pčil v lice. Huiša nesreča se filmski igralki menda res ne more zgoditi, kakor če ji kdo nenadno vzame lepoto njenega obraza. Toda, kaj zna ubogi komar razlikovati med takimi lepoticami in drugimi ljudmi. Kri vseh je zanj približno enako sladka. No, in tej filmski igralki je lice tako nekam čudno zateklo, da saj ni mogla več nastopiti kot lepotica na platnu. Hotela pa je na vsak način dobiti zadoščenje. Tožila je hotelirja za odškodnino. Sodišče ga je res spoznalo za krivega, ker ni dal zvečer pravočasno zapreti okna pred komarji, s čimer je posredno povzročil tolikšno nesrečo filmske dive.

Odslej bo ta hotelir gotovo bolj pazil na to, če so poleti okna njegovega hotela dobro zaprta, ali pa bo filmskim igralkam rajši vselej dejal, da so vse sobe že oddane...

Vlada južnoameriške republike Urugvaya je poslala vladam vseh južnoameriških držav predlog, naj podpišejo izjavo, da ne bodo smatrale za vojskujočo se državo nobeno južnoameriško republiko, ki bi se zapletla v vojno s kako izvenevropsko državo. Večina južnoameriških vlad je ta predlog že sprejela.

Člani madžarskega poslanstva v Moskvi so danes prišli v Lenínakan na turško-sovjetski meji. Istočasno bo odpotovalo čez rusko mejo sovjetsko poslanstvo iz Bukarešte in Bratislave.